

काकांचा संयम ठळला?

राजाचे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार तसे डैशिंग व्यक्तिमत्त्व. शेतीला पाणी देयासाठी, नहरात पाणी सोडण्यासाठी तो कधी कोणत्या धरणात ..पार? याचा अंदाज कोणताचा नाही.

अमध्ये एक मित्र बारामतील अधिकारी असतानाचे अनेक प्रसंग ते संगतात, दादाचा कामाचा घडाका माझा आहे. आठवडा, पंधरा दिवसात ते तिकडे बैठक घ्यायचे, लोकांची अडली नडली कामे करण्यात कसूर करण्याचा

अधिकारीनांचा खापायचे, सर्वांसमर

कानउडांपी कारयाचे, अर्थात, जनतेची कामे

करण्यात त्याचा हात कुणी पकडू शकत नाही,

असे आमचे ते मित्र तासून सांगायचे.

कांगेससोबत अनेक वर्ष आणि नंतर उद्भव ठाकेरेसोबतच्या महाविकास आघाडीमध्ये असताना हेच दादा भाजपावर सडऱ्हून टीका करायचे, आसूड ओढाचे. नागरूप दौऱ्यात संधाच्या मुख्यालयात ते गेले नाहीत, हेड्गेवर यांच्या पुतऱ्यासमोर नमस्तक झाले नाहीत.

पण, सरेसाठी माणूस तो लाचार होते?

ज्या काकांची त्यांनी बोट धरून चालायला

शिकवले, राजगवार आणले, उपमुख्यमंत्री

पदार्थीपैथ्य पोहचविले, त्याच काकांचा म्हणजे

शरद पवाराच्या पाठीत खजीर खुरूसून दावानी

उपकाराची परतफेक केली, राष्ट्रवाची काँगेसच्या

हा गफ फुटणे, फोडणे, याती गोमी गोम

असल्याचे बोलले जात आहे. ज्या भाजपावर

आणि त्यांच्या पितृसतक संघटनेवर दादा

टीका करायचे त्याच पक्षांसोबत त्यांची घराव

केला, विकासासाठी आस्ती हा निर्णय घेतल्याचे

ते किंतुही सांत असले तरी, सतर जहार

कोटीचा सिनेमा घोटाळा, त्यांच्या सग्या

सोबतचे अर्खो रुपयांचे घोटाळे

दावायासाठी, आस्ती आणि अन्य तपास यंत्रांचा

सरेसाठा टाळ्यासाठी त्याचा महायुतीत

जम्मून घ्यावे लागले, हे सर्वथा आहे.

महायुतीत आल्यानंतर ज्या काकांची ते नेही

उतर देतात, तीच वेळ आज कामा कम्हणून

त्यांच्याकाव आली आहे. आमदार असलेले

पुत्रो रोहित पवार सवाल केल लागले आहेत

आणि कामा कम्हणून संवयित उतर देण्यारेवजी

या दादा काकांचा संयम ढळू लागला आहे.

चुरल्युक बोलायला लागलास... हे त्याचे

वक्तव्यच अंतर्गत निराशेच घोटक आहे.

भावकीने लक्ष दिले म्हणूनच तू निवडून

आलास, आशा शब्दावंत उपमुख्यमंत्री अजित

त्यांची यांची आमदार रोहित पवाराचे अनेक

त्यांची यांची आपल्या येही यांची असताना

हेच दिले यांची आपल्या येही यांची असताना

म्हणून अजित पवार अर्थात आपल्या पुतऱ्यावर

टीका कराताना उपमुख्यमंत्री आणि एक काका

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

पवाराना भावकीची अर्थात

पवाराना भावकीची विकासासाठी आमदार

रोहित पवार यांची सांगांची इस्लामपूर येथे

अर्योजित एका कांगेकाम अजित

भावितमार्गी

गणेशोत्सव गणपती हे अनेकांच आराध्यदैत, दर वर्षी भाविकांचा घरी येण-तरा, यथोचित पाहुण्याचार झोळणारा, आपल्या कलाविष्काराचा आनंद लुटणारा आणि ठरल्या दिवांगी स्वरूपी रपतणारा हा देव आबालवृद्धांना प्रिय आहे. उत्सवी साजरीकरण, उत्सवाला झोडलेला सामाजिक आशय, या निमित्ताने ज्वलंत प्रनानां भिडप्पाची, समाजांगृतीची मिळणारी संधी या पाश्वर्भूमीवर या उत्सवाचं महत्व दिसामार्जी वाढत आहे. नवीन पिढी पंपंपरात रुढी मोदून, कर्मकांडाचा बागुलबुवा न धरता या उत्सवाचा आनंद लुटत आहे. या भारेल्या वातावरणात उठणाऱ्या आनंदलही प्रयेकातील सद्भावनेला साद घालतात. अशा या कलेच्या, बुद्धीच्या अधिपतीचं नेमकं स्वरूप काय हेदेखील जाणून घ्यायला हव. या माहिनीद्वारे या देवतेप्रती वेगव्या अंगाने काही मूळभूत पण महत्वपूर्ण पैलंचा वेध घेता येईल. जगिवा विस्तारण्यास त्याची मदत होईल.

प्रत्येक संस्कृतीत आही बदल घडत असतात. त्याचं वैचारिक बदलांचं प्रतिवेद्य त्याच्या देवतास-वरुपात पडले स्वाभाविक आहे. गणपतीची निर्मिती ही तर राजकीय आणि

अध्यात्मिक संस्कृतीच्या मिश्रणातून झाली आहे असं इतिहासाचा मागोवा घेता म्हणत येईल. भारतात प्राचीन काळात गणराज्य व्यवस्था होती हे सर्वांना माहीतच आहे. ही गणराज्यां लोकशाही पद्धतीनं चालत. सर्वच नागरिक आपापल्या राज्याचे निर्णय एकत्र घेत. या गणराज्याच्या प्रमुखाला गणपती अशी संज्ञा होती. या गणपतीचा अधिकार मोठा असला तरी त्याची पूजा वर्गे होण्याचं काही कारण नव्हत पण गणांचा अधिपती तो गणपती ही धरणा कायम राहिली. प्राचीन काळी गणपती गजमुख नव्हता. गणपती हे स्वतंत्र देवत बून लागलं असलं तरी त्याचं रुप हे यक्ष संस्कृतीतून आलं होतं. तुंदिलतून पण नसलेला गोंध हे त्याचं आया रुप होय. हा देवतस्वरूप गणपती हीह्याना-पंजाबमधील ग्रात्य या संस्कृतीत पुजाला जात होता. गोंधचा खो-यात त्याचं यशस्वरूपच

पुजलं जात होतं पण सिंधुसंस्कृतीत शेंद्रु लावलेला गजमुखाचा मुख्यवटा हडप्पा येथे मिळाला आहे. तेथील लोक नृत्य करताना हे गजमुख मुख्यवटे प्रथिनां करत असावेत असं तज्ज्ञ म्हणतात. तकालीन भारतात असंख्य टोळ्या रहात होत्या. प्रत्येक टोळीचं स्वतःचं असं देवक आणि टोळीचिन्ह अथवा गणचिन्ह असे. हे चिन्ह त्यांना इतरांपासून आपलं वेगळं

आबालवृद्धांची लाडकी देवता म्हणून गणपतीचा उल्लेख होत असला तरी या देवतेच्या उत्पत्तीप-सून पूजनापर्यंत, पूजनपद्धतीपर्यंत प्रत्येक भाग अभ्यासाची, किंवद्वा संशोधनाची बाब ठरते. या देवतेचं मूळ शोधण्यासाठी, मूळ स्वरूप शोधण्यासाठी, काळाप्रमाणे तिच्या स्वरूपात झालेले बदल बघण्यासाठी काही युगंचा धांडोळा घ्यावा लागतो. असाच एक प्रयास...

अस्तित्व दाखवायला कामी येत असे आणि तेच त्यांचं देवक आणि आराध्य बनत असे. ही देवकं विविध प्राणी, पक्षी आणि वृक्षांची

असत. आजही भारतातील अनेकविध जातीसमाजांनी ही देवक प्रथा जपती आहे.

हडप्पा येथील लोक ही है

देवक आणि गणचिन्ह या-

परत असंयाची शक्यता आहे. असे अनेक समाज

असू शक्तील ज्यांचं देवक हत्ती असेल. पुढे राज्य विस्तारामुळे विविध टोळ्यांमध्ये सम्मिलन झाल्याने

मुड्या दैवतात अन्य टोळ्यांची गणपतीहूंही सामावली

गेली. गजुखु, नागबंधन आणि मूळक वाहन ही

चिन्ह गणपतीला याच समीलनाच्या प्रक्रियेतून

मिळाली.

गणपती ही वैदिक देवता नाही. गणपती

ही मूळची वैदिकतर देवता आहे याबाबत पाश्वात्य

आणि भारतीय विद्वानामध्ये जवल्पास एकमत

आहे. रिंधुसंस्कृतीत पुरा-गणेशाचं भौतिक

अस्तित्व स्वापलं असल्यामुळे ते यथायेयाही आहे

काही वेदपूर्व हिंदू गण (मानवसमूह) ही है आपलं

देवक मानत असत. टोळी नृत्य, युद्ध अथवा

धार्मिक कार्यक्रमांचा प्रसंगी गजमुख असणारे म

खुवटे घालण्याची प्रथा त्याचं त्याच आयोनिज का मानलं जातं, हे

याच असंयावली असं तसाच गणपतीही आहे. गणेशाला

गजमुख आहे तसाच शिव गजचर्म नेसतो. शिवाच्या

या स्वरूपातील असंयाव प्रतिमा कुशांगकालीन

नायांवर पहायला मिळाली. किंवद्वा, काही

समुदायांनी शिवालाच गजमुखाच्या स्वरूपातही

पाहिंत असावे. कालौदात गणपती ही स्वतंत्र पण

शिवपुरुष असल्याची देवता म्हणून जन्मनासात स्थिर

झाली. गणेशाच्या उत्पत्तीच्या पौराणिक भाकडकथा

याचल्या तरी त्याचा अयोनिज का मानलं जातं, हे

याच असंयावली असं तसाच येते.

पुरातन काळापासून वैदिक यज्ञार्थी

आणि अवैदिक मूळपूजकामध्ये, ज्यांना वैदिकजन

झग्गात्यक म्हणत, धार्मिक संघर्ष होता.

धर्मिंतीहासात याचे अनेक पुरातो प्रायोपयोग

मिळाली. ते विविध प्रायोपयोग असेल.

पुरातो प्रायोपयोग असेल

